

Jorinda te Brake

Jas aan en gaan!

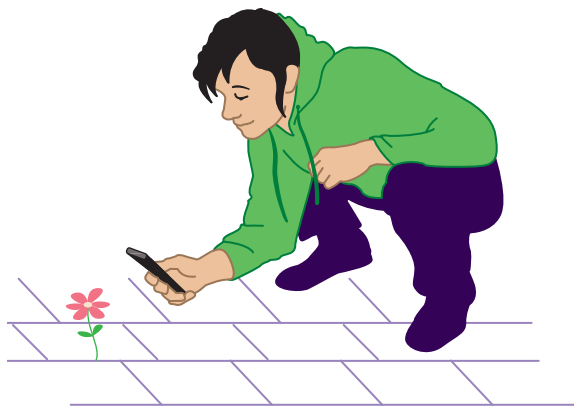

Opdrachten voor
buitenschools leren

Boom

Met onderstaande unieke code krijg je toegang tot het extra materiaal bij *Jas aan en gaan!*

- Ga naar **www.nt2school.nl**.
- Maak een account aan en log in.
- Klik op 'Activeer nieuw lesmateriaal' en voer hier eenmalig onderstaande code in. Klik op 'Bevestig'.
- Je kunt nu direct beginnen.
- Na activatie heb je drie jaar lang toegang tot het materiaal. Je kunt daarna verlengen.

Voorwoord

Een frisse neus halen en tegelijkertijd Nederlands oefenen, mijn cursisten en ik vinden het heerlijk om tijdens de les samen naar buiten te gaan. Een aantal jaar geleden volgde ik een workshop over buitenopdrachten, sindsdien ga ik elke les met mijn cursisten naar buiten. Na een jaar werd ik gevraagd om zelf een workshop te geven aan de NT2-docenten van de school over opdrachten voor buitenschools leren en mijn ervaringen daarmee met de klas. De workshop kreeg de naam 'Jas aan en gaan!' Aan het begin van die workshop stuur ik de docenten naar buiten met hun telefoon. Ze krijgen de opdracht om een foto te maken van iets of iemand. Als ze terug zijn in de klas, delen ze die foto met elkaar en gebruiken ze deze om iets over zichzelf of over hun manier van lesgeven te vertellen.

Dat wil ik nu ook aan jou vragen! Ga eens naar buiten en kijk eens goed om je heen. Zie je een plantje, een voorwerp in een etalage of een bord dat je kunt gebruiken om iets over jezelf te vertellen? Hopelijk word je je bewust van het grote taalaanbod dat er buiten is. De foto's die de docenten lieten zien, gaven een gevarieerd beeld van de vele mogelijkheden die je hebt in de directe omgeving van de leslocatie. Bij de terugblik op deze opdracht kreeg ik veel positieve reacties: 'Het verraste me dat we zo snel weer in de klas terug waren!' 'Ik kijk nu met andere ogen naar mijn omgeving.' 'Het was gezellig.' Sommigen merkten op: 'Vaak denk je te moeilijk'. Docenten waren verrast door hoe makkelijk het kan zijn. Je hebt al een buitenopdracht gedaan door samen buiten te lopen en de kleuren te oefenen met de bladeren die in de herfst naar beneden vallen. Daarbij bieden buitenopdrachten de mogelijkheid om cursisten op een informele manier te spreken, waardoor er meer verbinding ontstaat in de klas en tussen jou als docent en de cursist.

Nog steeds ga ik elke les met plezier naar buiten met mijn cursisten. Alle ideeën en opdrachten die we hebben gedaan, zijn nu gebundeld in dit werkvormenboek, zodat jij ze ook kunt toepassen in de klas. De opdrachten zijn soms letterlijk buiten en soms niet, maar het zijn steeds opdrachten die zich afspelen buiten de schoolsituatie, in de buitenwereld. Natuurlijk is het boek niet uitputtend en bevat het maar een greep uit de mogelijkheden die er zijn voor buitenschools leren. Mogelijk raak je erdoor geïnspireerd om je eigen draai te geven aan de opdrachten en krijg je zelf ook ideeën.

Dit boek is niet alleen voor de docent die geregeld buitenschoolse opdrachten onderneemt en graag nieuwe ideeën wil, maar ook voor de docent die niet weet hoe het aan te pakken. Hopelijk krijgt die docent juist het vertrouwen om steeds meer te ondernemen met de klas. En dan, jas aan en gaan!

Jorinda te Brake

Inhoud

Voorwoord	5
Opdrachten zoeken op eigenschappen	8
Leeswijzer in beeld	12
Inleiding	14
Over de werkvormen	14
Over de opdrachten	16
Over de website	21
Praktische informatie voor de les	22
Aanspreken van voorbijgangers	22
Cursisten foto's en video's laten maken	24
Online zoeken	25
Reizen met een groep	26
Vorbereiding en taken bij een praktijkopdracht	27
Over de drempel	31
1 Kijken, kijken, kijken	32
2 Hoe laat is het?	34
3 Bingo	36
4 Alfabet	38
5 Hallo, hoi, hey!	40
6 Kennismaken	42
7 Gebruik de omgeving	44
8 Buurtonderzoek	46
9 Waar is de supermarkt?	50
10 Een pakketje versturen	52
11 Een ooievaar in de tuin	54
12 Lego	56
13 Zinsbouw op de stoep	58
14 Kan het en mag het?	62
15 Dit kan ik goed!	64
16 Wat zou u doen?	66
17 Wat een pech!	68
18 Wat heb je gezien?	70

Online	73
19 Ik ben ziek	74
20 Ben ik op tijd?	76
21 Cadeautje voor jou	78
22 Levensgevaarlijk	80
23 Burgerzaken	82
24 Te koop	84
 Van buiten naar binnen	 87
25 Wat wil je drinken?	88
26 Rondleiding door eigen huis	90
27 Mmm ... lekker!	92
28 Zo gaat het in mijn cultuur	94
29 Zo werkt het!	96
30 Op het werk	98
 Expert	 101
31 Bezoek van een zwangere	102
32 Naar de bibliotheek	104
33 In gesprek met de wijkagent	106
34 Uitzendbureau	108
35 Buurthuis	110
36 Sportclinic	112
 Praktijkopdracht	 115
37 Boodschappen doen	116
38 Medicijnen	120
39 Samen een reisje maken	122
40 Politieke partij	126
41 Verkiezingen	130
42 Culturele vrijmarkt	134
43 Spelregels	138
44 Vakantiebeurs	140
 Dankwoord	 143
 Literatuur	 144
 Over de auteur	 144

Opdrachten zoeken op eigenschappen

Opdracht	Werkvorm					Vaardigheid/onderwerp				
	Over de drempel	Online	Van buiten naar binnen	Expert	Praktijkopdracht	Spoken	Gesprekken	Lezen	Luisteren	Schrijven
1 Kijken, kijken, kijken	■					■		□		
2 Hoe laat is het?	■						■	■	□	
3 Bingo	■						■	■		
4 Alfabet	■					■		■		
5 Hallo, hoi, hey!	■					■	■		■	
6 Kennismaken	■					□	■		■	□
7 Gebruik de omgeving	■					■				□
8 Buurtonderzoek	■						■			■
9 Waar is de supermarkt?	■					■	■	□	□	
10 Een pakketje versturen	■						■	■		□
11 Een ooievaar in de tuin	■						■	■		
12 Lego	■					■				■
13 Zinsbouw op de stoep	■						■			■
14 Kan het en mag het?	■					■				□
15 Dit kan ik goed!	■					■				□
16 Wat zou u doen?	■						■			
17 Wat een pech!	■					■	□			■
18 Wat heb je gezien?	■					■				■
19 Ik ben ziek	□	■						■	■	
20 Ben ik op tijd?	■	■						■		■
21 Cadeautje voor jou	□	■				■		■	■	■

☐ = bij Variaties

		ERK-niveau			Groepsvorm			Neuner-fase						Lestijd		
Woordenschat	Grammatica	Alfa	A0	A1 (en hoger)	Individueel	In groepjes	Klassikaal	A	B	C	D	Online lesgeven	Huiswerk	Minder dan 30 min.	Tussen 30 min. en 1 uur	Meer dan 1 uur
■		■	■	■	■	■	■	■	■			■		■		
		■	■	■	■	■	■		■	■		■	■	■		
■		■	■	■	■	■			■	■		■		■		
		■	■	■		■	■		■	■		■		■		
		■	■	■	■						■	■	■	■		
■		■	■	■	■	■			■	■		■	■	■		
		■	■	■	■	■					■	■	■		■	
		■	■	■	■	■					■			■		
		■	■	■			■	■	■			■	■	■		
		■	■	■												
		■	■	■		■							■	■		
		■	■	■	■	■				■	■	■		■		
	■		■	■	■	■	■			■	■	■		■		
				■	■					■		■	■	■		
				■	■	■					■			■		
	■			■	■	■				■		■	■	■		
		■	■	■	■					■	■	■		■		
			■	■	■	■				■		■		■		
			■	■	■	■					■			■		

Opdracht		Werkvorm					Vaardigheid/onderwerp				
		Over de drempel	Online	Van buiten naar binnen	Expert	Praktijkopdracht	Spoken	Gesprekken	Lezen	Luisteren	Schrijven
22	Levensgevaarlijk	■	■						■		■
23	Burgerzaken	□	■						■	□	■
24	Te koop	■	■				■	■	■		
25	Wat wil je drinken?	□		■				■	□	■	□
26	Rondleiding door eigen huis	■		■			■			■	□
27	Mmm ... lekker!			■			■			■	□
28	Zo gaat het in mijn cultuur			■			■	□		■	
29	Zo werkt het!			■			■		□	■	□
30	Op het werk			■			■			■	
31	Bezoek van een zwangere	□		□	■			■		■	
32	Naar de bibliotheek	□	■	□	■			■	■	■	
33	In gesprek met de wijkagent		■		■			■	□	■	
34	Uitzendbureau	■	■		■			■	■		□
35	Buurthuis	■	■		■			■	■	■	□
36	Sportclinic			■	■		□	■	□	■	
37	Boodschappen doen	□						■	■	■	
38	Medicijnen			□		■		■	■	■	
39	Samen een reisje maken				■	■		■	■	■	□
40	Politieke partij	□			□	■	■	■	■	■	■
41	Verkiezingen					■		■	■	■	
42	Culturele vrijmarkt	■				■	■	■	■	■	■
43	Spelregels	■				■		■	■		■
44	Vakantiebeurs	■		■	□	■	■	■	■	■	■

		ERK-niveau			Groepsvorm			Neuner-fase						Lestijd		
Woordenschat	Grammatica	Alfa	A0	A1 (en hoger)	Individueel	In groepjes	Klassikaal	A	B	C	D	Online lesgeven	Huiswerk	Minder dan 30 min.	Tussen 30 min. en 1 uur	Meer dan 1 uur
				■	■	■					■		■	■		
				■	■					■				■		
				■		■					■		■		■	
		■	■	■			■			■	■			■		
		■	■	■	■						■	■	■	■		
		■	■	■	■		■				■		■			■
				■	■						■			■		
				■	■	■				■	■			■		
		■	■	■			■				■	■				■
		■	■	■			■				■	■	■			■
				■	■	■				■	■	■				■
				■		■	■				■		■			■
		■	■	■	■					■	■	■	■		■	
		■	■	■	■						■	■	■		■	
		■	■	■			■				■	■				■
				■		■					■	■				■
				■			■				■					■
				■	■		■				■	■				■

Leeswijzer in beeld

Linkerpagina

Elke twee pagina's geven één opdracht weer.

Onder aan de linkerpagina vind je de vaardigheden of onderwerpen die in de opdracht worden geoefend. Deze iconen zijn er voor de vaardigheden:

Spreken

Gesprekken

Lezen

Luisteren

Schrijven

Woordenschat

Grammatica

Een lichtpaars icoon geeft aan dat de vaardigheid wordt geoefend in een van de variaties.

38

Medicijnen

Advies inwinnen bij de drogist

Activiteit	D	n.
Lestijd		
Benodigde		

Praktische gegevens over de opdracht, zoals de lestijd, benodigheden en/of materiaal dat beschikbaar is op de website.

Stap 1 Voor de les

Maak kaartjes met daarop verschillende gezondheidsklachten of producten, waarover de cursisten advies gaan inwinnen.

Bedenk naar welke drogist jullie gaan. Lees 'Reizen met een groep' op pagina 26.

Stap 2 Voorbereiding en instructie

Vertel dat jullie samen naar een drogist gaan en dat de cursisten daar advies kunnen inwinnen over verschillende klachten of producten. Laat de cursisten bedenken waarover ze advies willen inwinnen.

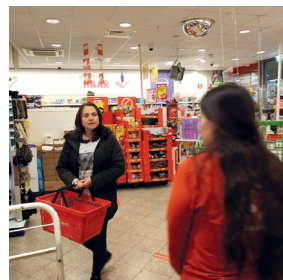
Laat de cursisten bedenken hoe ze advies kunnen gaan en de openingstijden controleren.

De opdracht in stappen

Stap 3 Uitwerking

Vraag aan de cursisten welk advies ze nodig hebben van de drogist. Als ze niets bedacht hebben, geef ze dan een van de kaartjes met een klacht of product.

De cursisten gaan in de drogist op zoek naar informatie; ze kunnen die verkrijgen van een medewerker, van elkaar, maar ook via bordjes bij de schappen of de etiketten. Je zult zien dat er verschillende soorten advies zijn: medisch advies (hoe te gebruiken), de

120

De vaardigheden die geoefend worden in deze opdracht zijn: gesprekken, lezen en luisteren.

prijs (in de aanbieding, goedkoop of duur) en kwaliteit (welk merk is beter). Loop als docent rond in de winkel en vraag of het lukt met advies inwinnen. Moedig de cursisten aan om verder te zoeken als ze nog niet gevonden hebben wat ze nodig hebben.

Stap 4 Nabespreking

Besprek de ervaringen bij de drogist. Laat de cursisten vertellen welk advies ze gekregen hebben. Sommige cursisten zullen misschien foto's hebben gemaakt van een product of de productinformatie, anderen hebben een product gekocht. Laat de cursisten met elkaar praten over de producten.

Besprek ook hoe het ging om medewerkers aan te spreken en hoe ze aan de informatie gekomen zijn.

Tip

- Als de cursisten gaan naar iets wat ze nodig hebben, gedragen en zullen daarom van harte...

Toelichting en achtergrond-informatie, voorbeelden uit de praktijk en/of tips.

Variaties

- Neem verschillende lege medicijndoosjes mee of laat deze meenemen door de cursisten. Dit kunnen medicijndoosjes zijn van de apotheek of van de drogist, met of zonder sticker. Laat de cursisten de doosjes bekijken en informatie opzoeken, bijvoorbeeld voor wie het medicijn is, wat de werking ervan is en hoe je het moet innemen of gebruiken.
- Bij een online les: Laat de cursisten de doosjes bekijken en informatie opzoeken (vooraf afgesproken). In een volgende les kunnen de cursisten hun bevindingen...

Variaties en/of mogelijkheden om te differentiëren.

Differentiatie

- De kaartjes met productnamen of klachten helpen cursisten die het nog moeilijk vinden om Nederlands te praten. Ze kunnen dit kaartje laten zien als ze de vraag stellen. De medewerker leest dan de productnaam of de klacht, en kan de cursist naar het juiste schap verwijzen. De cursist ziet dan de producten staan en de prijzen. De keuze om het kaartje wel of niet te laten zien, kun je bij de cursist laten.

ERK-niveau is hier: vanaf Alfa.

Groeperingsvorm is hier: individueel.

Deze opdracht is in te zetten in fase D van het ABCD-model van Neuner.

Deze opdracht is ook geschikt voor online lessen.

Bij deze opdracht hoort huiswerk.

Deze opdracht past bij opdracht 19 en bij opdracht 37.

Over de drempel

Online

Van buiten naar binnen

Expert

Praktijkopdracht

Een van de **variaties** bij deze opdracht valt binnen de werkvorm 'Van buiten naar binnen'.

Deze opdracht valt binnen de werkvormen 'Expert' en 'Praktijkopdracht'.

Inleiding

Iedereen moet zich thuis kunnen voelen, zich kunnen redden en zich begrepen voelen in onze maatschappij. Door veel naar buiten te gaan, nemen de cursisten deel aan het dagelijkse leven zoals ze dat buiten de les ook tegenkomen. Hierdoor leren de cursisten hoe het eraan toegaat, hoe alles werkt en wordt het makkelijker om het daarna zelf te doen. Mijn ervaring is dat ze door dit samen te oefenen veel meer zelfvertrouwen krijgen. Ze maken makkelijker contact met mensen en durven meer.

Ik heb minder stress als iemand mij aanspreekt. Als mensen mij nu aanspreken, geef ik antwoord en zeg ik niet meer dat ik Engels spreek. Ik versta meer. Ik heb veel meer zelfvertrouwen. Als ik mensen hoor praten, begrijp ik het nu.

Cursist in het traject A0-A1

Dit boek bevat 44 opdrachten verdeeld over vijf werkvormen voor buitenschools leren. Zoals de titel van het boek aangeeft, zijn er opdrachten voor buiten. Daarvoor moet je je jas aandoen en gaan. Je zult zien dat niet alle opdrachten letterlijk buiten uitgevoerd worden. Sommige opdrachten spelen zich af in de wereld buiten de schoolsituatie, maar niet in de buitenlucht. Soms wordt buiten zelfs naar binnen gehaald en spelen de opdrachten zich in de lesruimte af.

Over de werkvormen

In dit boek vind je vijf verschillende werkvormen. Deze werkvormen sluiten allemaal op verschillende manieren aan bij buitenschools leren. De werkvormen zijn:

- 1 Over de drempel
- 2 Online
- 3 Van buiten naar binnen
- 4 Expert
- 5 Praktijkopdracht

Hierna lees je meer over de verschillende werkvormen.

Over de drempel

Bij de opdrachten die bij 'Over de drempel' horen, gaan de cursisten elke les naar buiten met hun jas aan. Ze doen daar een opdracht over hetgeen zojuist in de les is behandeld. Je hebt bijvoorbeeld net een nieuw thema geïntroduceerd en nu ga je samen met de cursisten buiten kijken of jullie de nieuwe woorden kunnen vinden. Een ander voorbeeld: je gaat na een oefening buiten verder oefenen, maar dan betrek je de omgeving of de voorbijgangers erbij. In het boek staan verschillende varianten uitgewerkt.

Online

Bij de werkvorm 'Online' horen de opdrachten die uitgevoerd worden op het internet, het digitale buiten. De cursisten leven in een maatschappij waarin er steeds meer online plaatsvindt. Er is veel wat je online kunt doen met je cursisten. Denk aan: iets online kopen, je inschrijven voor een cursus of de vertrektijden van de bus opzoeken. De opdrachten zijn makkelijk uit te voeren, want bijna iedereen heeft tegenwoordig een telefoon bij zich.

Van buiten naar binnen

De werkvorm 'Van buiten naar binnen' haalt, zoals de term al aangeeft, de buitenwereld naar binnen. De cursisten delen informatie van thuis met elkaar in de les. Dit is immers gerelateerd aan wat ze dagelijks tegenkomen in de maatschappij en daarmee is het ook een vorm van buitenschools leren. Je kunt denken aan het meenemen van lekker eten van thuis of luisteren en kijken naar een presentatie over iemands werk of over hoe het op de basisschool gaat in een andere cultuur. De cursisten komen uit verschillende landen en culturen, en hebben verschillende gewoontes. Delen en naar elkaar luisteren kan een open en veilige sfeer in de groep bevorderen. Ook wordt de betrokkenheid bij de lesstof vergroot door de cursisten iets te laten vertellen waar ze veel over weten en dat maakt de les persoonlijker.

Expert

Bij de werkvorm 'Expert' vind je opdrachten waarbij de cursisten in gesprek gaan met iemand die het Nederlands goed beheerst en die over een specifiek thema veel af weet en daarover kennis kan overdragen. Op die manier leren de cursisten buiten het lesprogramma om. De cursisten kunnen de opdrachten krijgen om een vraag te stellen aan een medewerker van de bibliotheek of om werk te zoeken bij iemand van het uitzendbureau. Houd er bij deze opdrachten rekening mee dat de taal die de expert gebruikt niet altijd aansluit bij het taalniveau van de cursisten. Help dan met versimpelen als het nodig is. Je kunt een expert bezoeken, maar je kunt hem of haar ook uitnodigen in de klas. In beide gevallen is het goed om eerst contact op te nemen met de betreffende persoon, zodat diegene zich kan voorbereiden. Je kunt dit eventueel klassikaal doen door bijvoorbeeld samen een e-mail te sturen tijdens de les.

Praktijkopdrachten

Bij de 'Praktijkopdrachten' zul je zien dat er veel vaardigheden en werkvormen samenkomen. Het gaat bij een praktijkopdracht om een uitgebreide taak, waarbij de cursisten het geleerde in de praktijk brengen door het zelf uit te voeren, te ondernemen of in te zetten. Voorbeelden hiervan zijn het organiseren van een culturele vrijmarkt samen met de cursisten of het maken van een reisje met het openbaar vervoer. Een praktijkopdracht neemt meestal een groot deel van de les of meerdere lesmomenten in beslag. Deze opdracht is dus heel uitgebreid, waardoor je goed kunt zien of de cursisten het thema hebben begrepen, welke vaardigheden goed gaan en welke nog aandacht nodig hebben. Kortom, een leuke, leerzame afsluiting van een thema. Meer informatie vind je onder 'Vorbereiding en taken bij een praktijkopdracht' op pagina 27.

Over de opdrachten

Alle opdrachten zijn op dezelfde manier opgebouwd. Iedere opdracht begint met de volgende praktische gegevens in een tabel:

- De **activiteit**. Er wordt in één zin beschreven wat er gedaan wordt bij de opdracht.
- De **lestijd**. De tijden die gegeven zijn bij de opdrachten zijn indicaties. Als je met grote groepen werkt zul je waarschijnlijk iets meer tijd nodig hebben dan met kleine groepen. De afstand die je buiten af legt met de groep heeft ook invloed op de tijd; er is steeds rekening gehouden met een plek dicht bij de leslocatie, waar je binnen een paar minuten met alle cursisten kunt komen. De **voorbereidingstijd** staat apart genoemd.
- De **benodigheden**. De materialen die je nodig hebt bij het uitvoeren van de opdracht.
- Het bijbehorende **online materiaal**. Bij veel opdrachten is aanvullend materiaal beschikbaar op de website, zoals kaartjes of werkbladen.

Een tip om sneller met de groep buiten te zijn, is om het vaak te oefenen. Als je elke les kort naar buiten gaat, dan wennen de cursisten eraan en zijn ze zo buiten om een frisse neus te halen en meteen wat Nederlands te oefenen. Dus zet 'naar buiten' op het lesrooster!

Vervolgens wordt de opdracht in vier stappen beschreven: Voor de les, Vorbereiding en instructie, Uitwerking en Nabespreking.

Daarna vind je de volgende kopjes die afwisselend gebruikt worden.

Schematisch overzicht van de vijf werkvormen

	Doel	Uitleg	Vorbereiding
Over de drempel	Oefenen	De nieuwe lesstof wordt direct buiten toegepast. Meestal zijn het korte activiteiten.	Bedenk vooraf wat je gaat doen en waar je naartoe gaat. Doe je jas aan en ga!
Online	Zoeken Digitaal zoeken, schrijven, lezen en luisteren	De cursisten vullen contactgegevens in, stellen vragen of zoeken informatie op het internet. De opdrachten zijn meestal van persoonlijke aard.	Bekijk zelf vooraf of de websites bestaan en of de informatie te vinden is. Elke cursist heeft een computer, laptop of smartphone nodig.
Van buiten naar binnen	Presenteren De buitenwereld de school in brengen	De cursisten brengen iets mee naar de les of kiezen een onderwerp waarover ze vertellen.	Bedenk welke activiteiten passend zijn en hoe die praktisch uitvoerbaar zijn. De cursisten bereiden zelf veel voor.
Expert	Kennisoverdracht	De cursisten begrijpen het thema en de informatie die ze verkrijgen van een externe persoon. De cursisten stellen vragen over het thema.	Leg vooraf contact met de expert. De cursisten bedenken vooraf vragen voor de expert.
Praktijkopdracht	Ondernemen Een uitgebreide taalkaak. Vaak aan het einde van een thema.	De cursisten doen een activiteit waarbij ze meerdere vaardigheden en de tijdens het thema opgedane kennis toepassen.	Bereid de taak samen goed voor. Leg duidelijk uit wat je verwacht van de cursisten. Geef de opdracht al aan het begin van het thema, zodat de cursisten mee kunnen denken over de uitvoering ervan.

Toelichting en achtergrondinformatie

Bij sommige opdrachten vind je een korte toelichting. Het gaat dan om extra informatie die nuttig is bij de betreffende opdracht.

Uit de praktijk

Soms worden er voorbeelden uit de praktijk genoemd met ervaringen die de cursisten of docent hadden bij de betreffende opdracht.

Tips

Hier staan tips voor de docent om de opdracht een succes te maken.

Variaties

Bij variaties vind je alternatieve manieren om de betreffende activiteit uit te voeren. Hier worden ook de uitwerkingen voor een online les, huiswerk of andere vaardigheden beschreven. Deze opdrachten hebben hetzelfde thema.

Differentiatie

Bij 'Differentiatie' staan mogelijkheden om te differentiëren in een lesgroep beschreven. Deze voorbeelden zijn toepasbaar bij de uitgewerkte activiteit. Denk aan: differentiëren op tempo, inhoud, niveau, interesse, leervoorkeur of begeleiding. Concrete manieren van differentiëren zijn:

- De cursisten werken samen. Zo kan een cursist die de opdracht makkelijk vindt een cursist helpen die er wat meer moeite mee heeft.
- Als docent loop je met een groepje mee om extra te ondersteunen en te helpen met verwoorden.

Veel opdrachten zijn al gebaseerd op de interesse van de cursisten. Differentiatie op interesse is dus vaak al meegenomen in de stappen van de uitgewerkte opdracht.

Iconen

De volgende iconen geven je extra informatie om te kunnen bepalen of de opdrachten passen bij wat je zoekt.

Vaardigheden, woordenschat en grammatica

Deze iconen laten zien welke vaardigheid geoefend wordt of aan welk onderwerp gewerkt wordt bij een opdracht. Omdat er vaak verschillende vaardigheden geoefend worden in één opdracht zul je verschillende iconen zien. Soms zijn er variaties op de opdracht waarbij een andere vaardigheid geoefend wordt dan in de opdracht zelf staat beschreven. Het icoon van deze vaardigheid is dan lichter afgebeeld. De volgende vaardigheden en onderwerpen met bijbehorende iconen worden gebruikt:

- Spreken
- Gesprekken
- Lezen
- Luisteren
- Schrijven
- Woordenschat
- Grammatica

ERK-niveau

Het ERK-icoon geeft aan vanaf welk taalniveau je de opdracht kunt gebruiken:

De opdrachten in dit boek zijn allemaal uitgetoetst en enthousiast ontvangen door cursisten met een niveau tussen A0 en A2. Je kunt ze ook in andere niveaugroepen uitvoeren met een kleine aanpassing. Online vind je een overzicht van ideeën hiervoor.

Individueel, in groepjes of klassikaal

Veel opdrachten kun je op verschillende manieren inzetten. Afhankelijk van de groepsgrootte kun je ervoor kiezen een opdracht individueel, in groepjes of juist klassikaal te laten doen. Het icoon geeft aan op welke manieren de opdrachten in ieder geval gedaan kunnen worden:

ABCD-model van Neuner

Deze iconen geven aan bij welke fase uit het ABCD-model van Neuner de opdracht kan worden ingezet:

Veel opdrachten passen bij de D-fase, omdat het om vrije productie gaat. Bij de werkvorm Over de drempel staan ook opdrachten die tijdens fase A, B of C ingezet kunnen worden.

Online lesgeven

Veel opdrachten kun je ook in een online les inzetten:

De focus van de opdracht zal dan liggen op de thuissituatie en wat de cursist zelf online en thuis kan doen.

Huiswerk

Als een opdracht (deels) thuis gemaakt kan worden, staat dit erbij vermeld:

Van de cursisten wordt verwacht om voorbereidend werk thuis te doen voor bijvoorbeeld een culturele markt of een presentatie. Andere huiswerkopdrachten zijn opdrachten die in relatie staan met de buurt rondom de woning of met bijvoorbeeld het werk van de cursist.

Past bij ...

Sommige opdrachten bouwen op een andere opdracht verder. Denk aan een opdracht waarin de cursisten zelf vertrektijden opzoeken en een opdracht waarbij ze daadwerkelijk op reis gaan. Of een opdracht waarbij de cursisten Nederlands oefenen in de supermarkt en een opdracht waarbij ze zelf boodschappen doen of een gerecht meebrengen naar school. Bij elke opdracht staan nummers die verwijzen naar de opdrachten die er goed bij aansluiten. Onderstaand icoon geeft bijvoorbeeld aan dat opdracht 3 en opdracht 7 bij de betreffende opdracht passen:

Tabs in de kantlijn

Bij elke opdracht vind je in de kantlijn 'tabs' met daarop de titels van de vijf werkvormen. Die tabs kunnen drie verschillende tinten paars gekleurd zijn. De werkvormen die in de betreffende opdracht zijn uitgewerkt krijgen een donkerpaarse tint (dit kunnen er meerdere zijn per opdracht). Staat een werkvorm in een tab met een lichtere tint paars, dan is deze werkvorm uitgewerkt bij een variatie op de opdracht. De werkvormen die niet van toepassing zijn bij een opdracht krijgen een tab in de lichtste tint.

Over de website

Op **www.nt2school.nl** vind je:

- aanvullend materiaal bij de opdrachten, zoals kaartjes of werkbladen;
- een overzicht van de opdrachten geordend op thema;
- tips en aanvullingen voor docenten van Alfa-cursisten en cursisten met ERK-niveau B1;
- opties om sommige opdrachten op alternatieve wijze in te zetten.

1

Kijken, kijken, kijken

Buiten op zoek naar woorden uit het thema

Activiteit	De cursisten zoeken buiten woorden die passen bij het thema van de leergang waar ze mee (gaan) werken.
Lestijd	10 - 20 minuten (voorbereiding: 5 minuten)
Benodigheden	Woorden of een woordenlijst

Stap 1 Voor de les

Bedenk of er woorden op de woordenlijst staan of bij het thema passen die de cursisten buiten de klas kunnen 'tegenkomen'. Kies op welke manier je de opdracht wilt laten uitvoeren. Verschillende opties hiervoor staan bij *Variaties*.

Stap 2 Voorbereiding en instructie

Besprek in de klas woorden die bij het thema passen. Vertel dat de cursisten buiten op zoek gaan naar die woorden in een fysiek voorwerp/persoon/situatie (bijvoorbeeld de supermarkt, de klant of de korting) of in een tekst of op een bord. Ga daarna samen naar buiten en laat de cursisten nog kort brainstormen over het thema.

Stap 3 Uitwerking

De cursisten lopen rond in de buurt en zoeken naar voorwerpen, personen, situaties of afbeeldingen die passen bij het besproken thema. Ze noemen de woorden of namen die hierbij horen. Geef ze maximaal 10 minuten.

Stap 4 Nabespreking

Nadat er genoeg woorden gevonden zijn of de tijd voorbij is, ga je samen weer terug naar de klas. De cursisten vertellen welke woorden ze hebben gevonden. De docent (of een cursist) schrijft de woorden op het bord, zodat iedereen kan zien hoe ze geschreven worden.

Tips

- Deze opdracht kun je goed gebruiken ter introductie van een thema. De cursisten worden zich dan bewust van wat ze om zich heen zien en wat ze daar al van kennen. Als ze de woorden dan nog niet kennen, maar de objecten wel zien, kun je als docent de betekenis van het woord geven.
- Als herhalingsopdracht kun je hier een wedstrijd van maken. De persoon die de meeste woorden vindt, heeft gewonnen.
- De cursisten mogen natuurlijk altijd hun fantasie gebruiken. Een plas water kan en mag prima voor een meer doorgaan. Voor het woord 'spiegelbeeld' kun je ook aan een reflectie van jezelf in een plas denken.
- Laat bij een thema dat niet zo makkelijk bij buiten past, de cursisten vooraf het thema en de woordenlijst bekijken om inspiratie op te doen.

Variaties

- Ga met de cursisten mee naar buiten. De cursisten benoemen direct wat ze zien. Jij bent in de buurt, luistert mee en geeft extra context als dat nodig is. Hierbij ligt de focus op spreken en het zelf zoeken van de woorden. Terug in de klas kunnen de cursisten de gevonden woorden opzoeken op de woordenlijst, zodat ze zien hoe het geschreven wordt en zien hoeveel woorden ze al kennen.
- Schrijf verschillende woorden op een lijst en geef deze mee aan de cursisten. De cursisten zoeken deze buiten op en kunnen de lijst aanvullen. De cursisten gaan alleen of in tweetallen naar buiten. Hierbij ligt de focus op lezen en herkennen van de woorden in de directe omgeving.
- Schrijf woorden op kaartjes. Iedereen krijgt één of twee kaartjes en gaat op zoek naar dat woord. Als cursisten het woord gevonden hebben, leveren ze het kaartje bij jou in en krijgen een nieuw kaartje. Met grotere groepen is het handig om het woord dat op het kaartje staat te laten zoeken en fotograferen. Deze foto's delen de cursisten naderhand met elkaar waarbij hun medecursisten raden wat gefotografeerd is. Lees ook: 'Cursisten foto's en video's laten maken' op pagina 24.
- Bij een online les kun je de cursisten laten zoeken in hun eigen huis of op de plek waar ze de les volgen. Ze kunnen dingen direct laten zien of er een foto van maken.

Differentiatie

- Geef bij het uitdelen van kaartjes of woordenlijsten moeilijke woorden aan cursisten die meer aankunnen.

20

Ben ik op tijd?

Een reis plannen en de tijden controleren

Activiteit	De cursisten plannen online een reis met het openbaar vervoer en controleren of ze de eerste verbinding halen.
Lestijd	10 - 20 minuten (voorbereiding: 10 minuten)
Benodigheden	Smartphone of laptop en toegang tot internet

Stap 1 Voor de les

Bekijk de websites en/of apps van openbaar vervoerders. Dit kunnen algemene apps/websites zijn of voor landelijk en streekvervoer. Kies een app/website die je in de les gaat gebruiken. Controleer waar de dichtstbijzijnde bushalte of station is. Lees 'Online zoeken' en 'Cursisten foto's en video's laten maken' op pagina 24.

Stap 2 Voorbereiding en instructie

Bekijk in de klas gezamenlijk een reisplannerapp of -website. Laat zien hoe het werkt door samen een reis te plannen. Bespreek de informatie die je uit zo'n app of website kunt halen.

Stap 3 Uitwerking

De cursisten kiezen nu zelf een locatie en plannen de reis. De cursisten kiezen bij vertrektijd 'nu'.

Ze maken een schermafbeelding van het resultaat. Ze kunnen dan de informatie terugzien als ze buiten zijn (en misschien geen internet hebben). Geef daarna de opdracht om de bus of de trein te 'halen', maar **niet** mee te gaan. Laat ze een foto maken van de bus of de trein, als ze het gehaald hebben. Daarna komen ze weer terug naar de klas.

Stap 4 Nabespreking

Bespreek met de cursisten of ze de eerste verbinding gehaald hebben en waarom het wel of niet gelukt is. Vraag of ze hebben gezien dat de informatie van de app of website overeenkomt met wat er bij de halte of het perron staat.

Variaties

- Je kunt deze opdracht verder uitbreiden door de cursisten een fictief dagje uit te laten plannen. Ze moeten dan zelf bedenken waar ze naartoe willen gaan. Bijvoorbeeld naar een pretpark, museum of stad. De cursisten plannen de reis met het openbaar vervoer, maar zoeken ook de toegangsprijzen en openingstijden op op de website van het park of het museum. De informatie delen ze met elkaar en ze nodigen elkaar uit om mee te gaan.
- Zoek een paar vertrektijden van het openbaar vervoer op die tijdens de les zijn. Schrijf deze op een briefje en geef dit aan de cursisten. De cursisten zoeken buiten de juiste halte of het juiste perron erbij.
- Doe de opdracht andersom, ga eerst met de cursisten bij een halte of perron kijken welke bus of trein er vertrekt. Laat ze dan online kijken of er dezelfde vertrektijd staat. Vraag ze ook te bekijken of de mogelijke vertragingen online vermeld staan.
- Laat een reis plannen met een specifiek soort openbaar vervoer, bijvoorbeeld alleen met de bus of de trein, of met een bepaalde tussenstop. In de planner kun je dit vooraf invullen.
- Laat de cursisten bij een online les de reis plannen vanaf hun eigen locatie.

Differentiatie

- Als het plannen bij sommige cursisten niet zelfstandig lukt, doe het dan samen en ga samen naar buiten om te controleren of de tijden kloppen. Laat deze cursisten dan focussen op het lezen en herkennen van de informatie.

27

Mmm ... lekker!

Gerechten meebrengen

Activiteit	De cursisten brengen eten uit hun land van herkomst/ cultuur mee naar school. Ze vertellen hierover en laten hun groepsgenoten ervan proeven.
Lestijd	1 - 1,5 uur (voorbereiding: 10 minuten)
Benodigheden	Ruimte (binnen of buiten) waar gezamenlijk gegeten en gedronken kan worden Servies en bestek Eten en drinken (meegebracht door cursisten)
Online materiaal	Voorbeeldproeflijst (bij <i>Variaties</i>)

Stap 1 Voor de les

Zorg voor een ruimte waar cursisten eten en drinken kunnen neerzetten en waar gezamenlijk gegeten kan worden. Zorg voor alle benodigheden (borden, bekken, bestek) of spreek af wie deze meebrengen.

Stap 2 Voorbereiding en instructie (ongeveer twee weken van tevoren)

Besteed in een les aandacht aan het onderwerp eten. Bekijk samen foto's van gerechten uit verschillende landen en vraag welk eten de cursisten lekker vinden. Stel voor om gezamenlijk te eten en spreek hiervoor een geschikt moment af.

Vertel dat jullie niet alleen gaan eten, maar ook over het eten gaan vertellen. Bespreek welke informatie de cursisten moeten vertellen (zie *Differentiatie*).

Geef het voorbereiden van een gerecht en een presentatie hierover op als huiswerk.

Stap 3 Uitwerking

De cursisten brengen hun gerecht mee en vertellen hierover.

Stap 4 Nabespreking

De cursisten proeven van elkaars eten en praten samen over de verschillen en overeenkomsten met hun eigen gerecht of eten uit hun land van herkomst en cultuur. Complimenten over het eten kunnen gegeven worden aan de koks.

Tips

- Spreek vooraf af wie wat meebrengt, zodat er afwisseling is tussen warme en koude gerechten, hartige en zoete gerechten. Bedenk voor de warme gerechten hoe die warm gehouden kunnen worden.
- Het is leuk om een video-opname te maken van het moment dat de cursist vertelt. De cursist kan dan zelf zijn presentatie terugluisteren en reflecteren hierop.
- Als docent kun je natuurlijk ook voor iets lekkers zorgen.

Variaties

- Als cursisten niet willen koken, kan een foto van een bekend gerecht of een ingrediënt daarvan uit de supermarkt volstaan om over te vertellen.
- Verspreid de opdracht over meerdere lessen. Je hebt dan tijdens meerdere lessen steeds een kort moment om over eten te praten en te proeven. Het is handig om dit net voor de pauze te doen.
- Laat de cursisten een 'proeflijst' invullen nadat ze iets geproefd hebben.
- Laat de cursisten allemaal 'Eet smakelijk!' in hun moedertaal tegen elkaar zeggen voordat ze gaan eten.
- Laat de cursisten een korte tekst schrijven over het eten.

Differentiatie

- Afhankelijk van het niveau van de cursisten kun je de eisen aan de presentatie aanpassen. De cursist vertelt bijvoorbeeld:
 - de naam van het gerecht en de ingrediënten
 - waar je de ingrediënten kunt kopen
 - de ingrediënten met hoeveelheid
 - het recept: de cursist maakt een instructietekst met gebiedende wijs.
 - wanneer je het gerecht eet: als ontbijt, lunch, avondeten, tussendoor, voorgerecht, feestdagen, ...
 - de achtergrond van het gerecht. Hierbij zal de cursist wat onderzoek moeten doen.